

Brussel, 26 augustus 2026
(OR. en)

12326/26

ENFOPOL 282
JAI 1050

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	29 juli 2026
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2026) 408 final
Betreft:	VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD over de uitvoering van Richtlijn (EU) 2019/1153 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 tot vaststelling van regels ter vergemakkelijking van het gebruik van financiële en andere informatie voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van bepaalde strafbare feiten, en tot intrekking van Besluit 2000/642/JBZ van de Raad, met inbegrip van een beoordeling van de noodzaak en de evenredigheid van een uitbreiding van de definitie van financiële informatie

De delegaties vinden hierbij document COM(2026) 408 final.

Bijlage: COM(2026) 408 final

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 29.7.2026
COM(2026) 408 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

over de uitvoering van Richtlijn (EU) 2019/1153 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 tot vaststelling van regels ter vergemakkelijking van het gebruik van financiële en andere informatie voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van bepaalde strafbare feiten, en tot intrekking van Besluit 2000/642/JBZ van de Raad, met inbegrip van een beoordeling van de noodzaak en de evenredigheid van een uitbreiding van de definitie van financiële informatie

1. INLEIDING

Richtlijn (EU) 2019/1153 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 tot vaststelling van regels ter vergemakkelijking van het gebruik van financiële en andere informatie voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van bepaalde strafbare feiten, en tot intrekking van Besluit 2000/642/JBZ van de Raad (hierna de “richtlijn” genoemd) is op 31 juli 2019 in werking getreden. De 26 door de richtlijn gebonden EU-lidstaten (d.w.z. alle behalve Denemarken) moesten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking doen treden om uiterlijk op 1 augustus 2021 aan deze richtlijn te voldoen.

De algemene doelstelling van de richtlijn is de toegang van rechtshandhavingsinstanties tot financiële informatie te vergemakkelijken¹ en zo bij te dragen tot het bredere beleid op het gebied van de interne markt en veiligheid ter voorkoming en bestrijding van het witwassen van geld en criminele activiteiten. In de richtlijn worden regels vastgesteld om rechtshandhavingsinstanties toegang te verlenen tot de centrale registers van bankrekeningen die in 2015 zijn ingesteld bij Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad² (hierna de “momenteel toepasselijke antiwitwasrichtlijn” genoemd). Ook worden voorschriften vastgesteld om de uitwisseling van informatie tussen rechtshandhavingsinstanties en financiële-inlichtingeneenheden, zowel op nationaal als op grensoverschrijdend niveau, en de samenwerking van deze actoren met Europol te vergemakkelijken. Deze toegang tot en uitwisseling van informatie is onderworpen aan een reeks specifieke waarborgen inzake gegevensbescherming.

In dit verslag wordt de uitvoering van de richtlijn³ geëvalueerd op basis van de omzetting van de richtlijn in het nationale recht door de lidstaten. **Hoewel de meeste lidstaten de richtlijn correct hebben omgezet, zijn er nog enkele problemen.** Tegelijkertijd, en rekening houdend met het beginsel van het EU-acquis te onderwerpen aan stresstests en het beleid van de Commissie inzake vereenvoudiging en lastenverlichting, worden in het verslag de verbanden tussen de richtlijn en andere wetgevingsinstrumenten op EU-niveau beoordeeld.

Dit verslag bevat ook een beoordeling van de noodzaak en de evenredigheid van een uitbreiding van de definitie van financiële informatie in de richtlijn. Dit is vereist op grond van artikel 21, lid 3, van de richtlijn, dat de Commissie ook verplicht om in voorkomend geval een wetgevingsvoorstel in te dienen. Uit de beoordeling, die is gebaseerd op vragenlijsten voor beroepsbeoefenaars en besprekingen met financiële-inlichtingeneenheden en rechtshandhavingsinstanties, blijkt dat er enkele uitdagingen zijn wat betreft de capaciteit van rechtshandhavingsinstanties om financiële informatie te verkrijgen en te verwerken, maar ook enkele recente verbeteringen en beste praktijken die kunnen helpen bestaande belemmeringen aan te pakken, zonder uit te sluiten dat toekomstige maatregelen — waaronder de uitbreiding van de definitie van financiële informatie — kunnen worden genomen om de rechtshandhavingsinstanties beter in staat te stellen *het geld te volgen*, een aanpak die inhoudt

¹ De richtlijn heeft betrekking op de door de lidstaten aangewezen autoriteiten die bevoegd zijn voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van strafbare feiten; belastingautoriteiten en corruptiebestrijdingsautoriteiten kunnen ook onder de richtlijn vallen voor zover zij op grond van het nationale recht bevoegd zijn voor dergelijke taken.

² Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (PB L 141 van 5.6.2015, blz. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj>).

³ Artikel 21, lid 1, van de richtlijn.

dat financiële transacties worden onderzocht om informatie of bewijsmateriaal over een misdrijf, verdacht of crimineel netwerk te verkrijgen en illegale vermogensbestanddelen te identificeren die kunnen worden bevroren en geconfisqueerd.

Er zij op gewezen dat de uitvoering van de richtlijn heeft plaatsgevonden in een context van verdere verbeteringen van het EU-kader tegen witwassen en inkomsten uit criminele activiteiten, een gebied dat wordt benadrukt in de Europese strategie voor interne veiligheid (“ProtectEU”)⁴. In 2024 hebben de medewetgevers het **zesde antiwitwaspakket** aangenomen, dat Richtlijn (EU) 2024/1640 van het Europees Parlement en de Raad (hierna de “nieuwe antiwitwasrichtlijn” genoemd)⁵, Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad⁶ en de oprichting van een nieuwe EU-autoriteit voor de bestrijding van witwassen⁷ omvat, en **Richtlijn (EU) 2024/1260 van het Europees Parlement en de Raad**⁸, die onder meer de confiscatie van onverklaarbaar vermogen mogelijk maakt. De richtlijn werd in hetzelfde jaar gewijzigd⁹ om autoriteiten toegang te verlenen tot bankrekeninginformatie over de grenzen heen. Die wijziging valt buiten het toepassingsgebied van dit uitvoeringsverslag¹⁰.

Zodra het herziene rechtskader volledig ter plaatse is uitgerold, zal het de financiële-inlichtingeneenheden helpen betere financiële inlichtingen te verstrekken en zal het de capaciteit van de rechtshandavingsinstanties, en met name de bureaus voor de ontneming van vermogensbestanddelen, verbeteren om illegale vermogensbestanddelen op te sporen.

2. ANALYSE VAN DE OMZETTING VAN DE RICHTLIJN DOOR DE LIDSTATEN

In dit deel wordt de omzetting van de richtlijn door de lidstaten in nationaal recht geëvalueerd, waarbij wordt beoordeeld of de nationale wet- en regelgeving volledig is en in overeenstemming is met de vereisten van de richtlijn.

⁴ [EUR-Lex — 52025DC0148 — NL — EUR-Lex](#).

⁵ Richtlijn (EU) 2024/1640 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 betreffende de mechanismen die de lidstaten moeten invoeren om het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering te voorkomen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn (EU) 2015/849 (PB L, 2024/1640, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj>).

⁶ Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (PB L, 2024/1624, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).

⁷ Verordening (EU) 2024/1620 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot oprichting van de Autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 1094/2010 en (EU) nr. 1095/2010 (PB L, 2024/1620, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj>).

⁸ Richtlijn (EU) 2024/1260 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen (PB L, 2024/1260, 2.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1260/oj>).

⁹ Richtlijn (EU) 2024/1654 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1153 wat betreft de toegang van bevoegde autoriteiten tot centrale registers van bankrekeningen via het koppelingssysteem en technische maatregelen om het gebruik van transactiegegevens te vergemakkelijken (PB L, 2024/1654, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1654/oj>).

¹⁰ Overeenkomstig artikel 2 van Richtlijn 2024/1654 “[doen d]e lidstaten [...] de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk 10 juli 2027 aan deze richtlijn te voldoen”.

2.1 Aanwijzing van bevoegde autoriteiten

Overeenkomstig **artikel 3, lid 1**, van de richtlijn **wijst** elke lidstaat, uit zijn **autoriteiten** die bevoegd zijn voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van strafbare feiten, de bevoegde autoriteiten **aan die toegang krijgen tot zijn nationale centrale register van bankrekeningen en dit kunnen doorzoeken**. Die bevoegde autoriteiten omvatten ten minste de bureaus voor de ontneming van vermogensbestanddelen. Overeenkomstig **artikel 3, lid 2**, van de richtlijn wijst elke lidstaat onder zijn autoriteiten die bevoegd zijn voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van strafbare feiten, de bevoegde autoriteiten aan die financiële informatie of financiële analyse van de financiële-inlichtingeneenheid kunnen **opvragen en ontvangen**. **Artikel 3** van de richtlijn is door alle 26 betrokken lidstaten **correct omgezet**. De lijst van aangewezen bevoegde autoriteiten per lidstaat is te vinden op de pagina [Money laundering — Migration and Home Affairs — European Commission](https://home-affairs.ec.europa.eu/competent-authorities-designated-pursuant-article-3-directive-eu-20191153_en)¹¹ en in de bijlage bij dit verslag.

2.2 Toegang van de bevoegde autoriteiten tot bankrekeninginformatie

Overeenkomstig **artikel 4, lid 1**, van de richtlijn zorgen de lidstaten ervoor dat de overeenkomstig artikel 3, lid 1, aangewezen bevoegde nationale autoriteiten **rechtstreeks en onmiddellijk toegang hebben tot bankrekeninginformatie en deze kunnen doorzoeken** wanneer dit voor het vervullen van hun taken op het gebied van het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van een ernstig strafbaar feit of het ondersteunen van een strafrechtelijk onderzoek naar een ernstig strafbaar feit, inclusief de identificatie, opsporing en bevrozing van vermogensbestanddelen in verband met een dergelijk onderzoek, noodzakelijk is. **Artikel 5** van de richtlijn bevat de **voorwaarden** waaronder de bevoegde autoriteiten toegang hebben tot bankrekeninginformatie en deze kunnen doorzoeken: zoekopdrachten in het centrale register van bankrekeningen worden alleen per geval uitgevoerd door specifiek aangewezen personeel met hoge normen inzake vertrouwelijkheid en de beveiliging van de gegevens moet worden gewaarborgd door middel van technische en organisatorische maatregelen.

Artikel 6 van de richtlijn schrijft voor dat de autoriteiten die de registers van bankrekeningen beheren, **logbestanden van toegang en zoekopdrachten** door bevoegde autoriteiten bijhouden, en specificeert de minimuminhoud van dergelijke logbestanden: het referentiekenmerk van het bestand, de datum en het tijdstip van de zoekopdracht, het soort gegevens dat is gebruikt om de zoekopdracht te starten, de identificatienummers van de resultaten, de naam van de aangewezen bevoegde autoriteit die het register heeft geraadpleegd en het identificatienummer van de functionaris die de zoekopdracht heeft verricht. Bovendien moeten de logbestanden regelmatig worden gecontroleerd door functionarissen voor gegevensbescherming, op verzoek ter beschikking worden gesteld van de nationale bevoegde toezichthoudende autoriteit en vijf jaar na het aanleggen ervan worden gewist.

De **omzetting** van die artikelen van de richtlijn door de lidstaten **waarborgt** in het algemeen dat de bevoegde autoriteiten **snel toegang hebben tot bankrekeninginformatie** terwijl de beveiliging van de gegevens wordt gegarandeerd.

Verscheidene lidstaten hebben een aantal voorschriften van artikel 5 niet correct omgezet. Dit betreft met name het vereiste dat het personeel hoge professionele normen inzake vertrouwelijkheid en gegevensbescherming handhaven, het vereiste dat het personeel zeer

¹¹ Rechtstreekse link: https://home-affairs.ec.europa.eu/competent-authorities-designated-pursuant-article-3-directive-eu-20191153_en.

integer is en over de nodige vaardigheden beschikt, en het vereiste van technische en organisatorische maatregelen die de beveiliging van de te bewaren gegevens volgens hoge technologische normen waarborgen. Er zij echter op gewezen dat verschillende lidstaten deze vereisten in de praktijk toepassen zonder in hun nationale recht over een specifieke wettelijke bepaling te beschikken.

Alle betrokken lidstaten houden logbestanden bij om toezicht te houden op de toegang tot en het doorzoeken van bankrekeninginformatie door de aangewezen bevoegde autoriteiten. Er blijven echter enkele nalevingsproblemen bestaan. In twee gevallen zijn de instanties die de logbestanden bijhouden de autoriteiten die toegang hebben tot de informatie en niet de exploitant van het nationale centrale register van bankrekeningen. In sommige gevallen zorgen de omzettingbepalingen er niet voor dat de logbestanden alle vereiste inhoud bevatten, of voorzien zij in bewaartermijnen voor de logbestanden die niet samenvallen met de door de richtlijn vereiste vijf jaar.

Er zij op gewezen dat de vereisten van artikel 6 van de richtlijn specifiekere zijn dan de algemene vereisten voor rechtshandavingsinstanties om persoonsgegevens te verwerken zoals vastgesteld in Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad¹², waarbij waarborgen worden vastgesteld die overeenstemmen met de toegang tot informatie waarin de richtlijn voorziet. De vastgestelde lacunes in de omzetting hebben vaak betrekking op aspecten waarvoor bij de richtlijn vereisten zijn ingevoerd die specifiekere zijn dan die van Richtlijn (EU) 2016/680. Terwijl artikel 25, lid 1, van die richtlijn bijvoorbeeld vereist dat logbestanden die *“het mogelijk [maken] de redenen, de datum en het tijdstip van die handelingen te achterhalen en indien mogelijk de identiteit van de persoon die persoonsgegevens heeft geraadpleegd of bekendgemaakt”* op verzoek ter beschikking worden gesteld van de toezichthoudende autoriteit, gaat artikel 6 van de richtlijn een stap verder door te eisen dat het unieke identificatienummer, de resultaten of het nationale dossiernummer worden geregistreerd, door de functionarissen voor gegevensbescherming voor de centrale registers van bankrekeningen te verplichten de logbestanden regelmatig te controleren en door specifieke bewaartermijnen vast te stellen waarna de logbestanden moeten worden gewist.

2.3 Uitwisseling van informatie tussen bevoegde autoriteiten en financiële-inlichtingeneenheden op nationaal niveau en tussen bevoegde autoriteiten of financiële-inlichtingeneenheden op internationaal niveau

Hoofdstuk III van de richtlijn (artikelen 7 tot en met 10) bevat bepalingen om de samenwerking op nationaal niveau tussen financiële-inlichtingeneenheden en rechtshandavingsinstanties te vergemakkelijken, waarbij financiële-inlichtingeneenheden financiële informatie en analyses verstrekken aan rechtshandavingsinstanties, en rechtshandavingsinstanties rechtshandavingsinformatie verstrekken aan financiële-inlichtingeneenheden. Die artikelen voorzien in de mogelijkheid om dergelijke informatie aan andere lidstaten door te geven en stellen regels vast voor de uitwisseling van informatie tussen financiële-inlichtingeneenheden van verschillende lidstaten en voor de uitwisseling van informatie die

¹² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 89, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj>).

rechtshandavingsinstanties van hun financiële-inlichtingeneenheden hebben verkregen met rechtshandavingsinstanties van andere lidstaten.

2.3.1 Uitwisseling van informatie tussen bevoegde autoriteiten en financiële-inlichtingeneenheden op nationaal niveau

Op grond van artikel 7 van de richtlijn moeten financiële-inlichtingeneenheden op verzoek en per geval samenwerken met hun overeenkomstig artikel 3, lid 2, van de richtlijn aangewezen nationale bevoegde autoriteiten door **financiële informatie** te verstrekken waarover zij reeds beschikken of door de **financiële analyses** te verstrekken die zij opstellen. Artikel 7, leden 2 en 4, van de richtlijn bevatten aanvullende **voorwaarden** voor deze uitwisseling van informatie: het besluit om de informatie te verstrekken blijft de bevoegdheid van de financiële-inlichtingeneenheid, die een verzoek om verschillende redenen mag weigeren, waaronder het mogelijke negatieve effect op lopende onderzoeken of analyses, de onevenredigheid van het verzoek met de legitieme belangen van een natuurlijke of rechtspersoon, of de irrelevantie van het verzoek. Overeenkomstig artikel 7, lid 3, van de richtlijn moeten financiële-inlichtingeneenheden elke weigering om op een verzoek om informatie te reageren motiveren en mag de bevoegde autoriteit dergelijke informatie alleen voor andere dan de oorspronkelijk goedgekeurde doeleinden gebruiken met voorafgaande toestemming van de betrokken financiële-inlichtingeneenheid.

Er zijn kleine lacunes in enkele lidstaten: een lidstaat gebruikt algemene bepalingen inzake samenwerking tussen autoriteiten om dit artikel om te zetten, een andere lidstaat verwijst naar terrorismefinanciering, witwassen van geld en basisdelicten in plaats van te verwijzen naar het toepassingsgebied van de richtlijn, d.w.z. ernstige misdrijven; nog een andere lidstaat stelt de financiële-inlichtingeneenheid niet in staat te reageren op verzoeken van alle aangewezen autoriteiten, maar alleen van gerechtelijke autoriteiten. Hetzelfde geldt voor de aanvullende voorwaarden voor de uitwisseling van informatie, waarbij sommige lidstaten nog steeds lacunes in de omzetting hebben.

Overeenkomstig **artikel 8** van de richtlijn moeten de lidstaten ervoor zorgen dat hun aangewezen **bevoegde autoriteiten** tijdig en per geval **antwoorden** op verzoeken om **rechtshandavingsinformatie** van de nationale **financiële-inlichtingeneenheid**, wanneer die informatie noodzakelijk is voor het voorkomen, opsporen en bestrijden van het witwassen van geld, daaraan gerelateerde basisdelicten en terrorismefinanciering.

Alle 26 betrokken lidstaten hebben hun **financiële-inlichtingeneenheden** in staat gesteld te **antwoorden op verzoeken om financiële informatie of analyses van aangewezen bevoegde autoriteiten** en hebben die autoriteiten verplicht te antwoorden op verzoeken om rechtshandavingsinformatie van de financiële-inlichtingeneenheid.

Twee elementen moeten worden benadrukt bij de beoordeling van de toepassing van de artikelen 7 en 8 van de richtlijn in het bredere kader. Ten eerste regelt de nieuwe antiwitwasrichtlijn sinds 2024 met name in detail de antwoorden op verzoeken om informatie van bevoegde autoriteiten en de toegang tot rechtshandavingsinformatie, waarbij beginselen worden vastgesteld zoals de autonomie van de financiële-inlichtingeneenheden om informatie te verstrekken en de rechtstreekse toegang van financiële-inlichtingeneenheden tot rechtshandavingsinformatie wordt aangemoedigd ¹³. Niet alleen gaat de nieuwe

¹³ Zie met name artikel 21, lid 1, punt c), van de nieuwe antiwitwasrichtlijn, dat financiële-inlichtingeneenheden directe of indirecte toegang biedt tot rechtshandavingsinformatie (waarbij in

antiwitwasrichtlijn in sommige opzichten verder dan de richtlijn, maar ook enkele kleine discrepanties en overlappings met de overeenkomstige bepalingen in de nieuwe antiwitwasrichtlijn en de richtlijn kunnen leiden tot een zekere mate van onzekerheid bij de uitvoering van de twee instrumenten door de nationale autoriteiten¹⁴. Ten tweede hebben veel lidstaten, zoals nader wordt toegelicht in de analyse in deel III van dit verslag, doeltreffende mechanismen opgezet voor samenwerking tussen financiële-inlichtingeneenheden en rechtshandavingsinstanties, van de detachering van verbindingsfunctionarissen in elkaars gebouwen tot de oprichting van overkoepelende taskforces, die verder gaan dan het model van antwoord op verzoeken dat in de richtlijn is geregeld.

2.3.2 Uitwisseling van informatie tussen financiële-inlichtingeneenheden van verschillende lidstaten

Overeenkomstig artikel 9 van de richtlijn zorgen de lidstaten ervoor dat hun financiële-inlichtingeneenheden in uitzonderlijke en urgente gevallen gerechtigd zijn tot het uitwisselen van financiële informatie of financiële analyses die relevant kunnen zijn voor de verwerking of analyse van informatie in verband met terrorisme of aan terrorisme verbonden georganiseerde criminaliteit.

Alle 26 betrokken lidstaten hebben dat vereiste correct omgezet. In dit verband moet worden opgemerkt dat artikel 31, lid 7, van de nieuwe antiwitwasrichtlijn sinds mei 2024 verder gaat dan het vereiste van artikel 9 van de richtlijn door de financiële-inlichtingeneenheden te verplichten om in uitzonderlijke en dringende gevallen binnen één werkdag op elkaars verzoek te antwoorden. Die nieuwe verplichting biedt meer duidelijkheid over de verplichtingen voor financiële-inlichtingeneenheden in de situaties die onder artikel 9 van de richtlijn vallen, bijvoorbeeld door een termijn van één dag vast te stellen voor het verstrekken van informatie, en heeft ook een breder toepassingsgebied, aangezien zij niet beperkt is tot terrorisme of georganiseerde criminaliteit in verband met terrorisme.

2.3.3 Uitwisseling van informatie tussen bevoegde autoriteiten van verschillende lidstaten

Op grond van **artikel 10, lid 1**, van de richtlijn moeten de lidstaten hun aangewezen **bevoegde autoriteiten** in staat stellen om op verzoek en per geval **financiële informatie of financiële analyses** die zij van hun financiële-inlichtingeneenheden hebben verkregen, **uit te wisselen met aangewezen bevoegde autoriteiten van andere lidstaten**. Volgens deze bepaling moet dergelijke informatie worden gebruikt voor het doel waarvoor zij is opgevraagd of verstrekt. Dergelijke informatie mag alleen voor andere doeleinden of door andere autoriteiten worden

artikel 21, lid 3, van die richtlijn wordt verduidelijkt dat “de FIE waar mogelijk rechtstreeks toegang krijgt” tot dergelijke informatie), en artikel 22 van die richtlijn, dat financiële-inlichtingeneenheden in staat stelt tijdig te antwoorden op met redenen omklede verzoeken om informatie die zijn gerechtvaardigd door bezorgdheid in verband met witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten, of terrorismefinanciering van een reeks autoriteiten.

¹⁴ Zo voorziet de nieuwe antiwitwasrichtlijn in de mogelijkheid van rechtstreekse toegang van de financiële-inlichtingeneenheid tot rechtshandavingsinformatie (terwijl artikel 8 van de richtlijn alleen de toegang op verzoek regelt), stelt zij de financiële-inlichtingeneenheid in staat te antwoorden aan overheidsinstanties die tot taak hebben witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering te onderzoeken of te vervolgen, of die tot taak hebben criminele vermogensbestanddelen op te sporen, in beslag te nemen, te bevriezen en te confisqueren (terwijl artikel 7 van de richtlijn de financiële-inlichtingeneenheid alleen toestaat te antwoorden aan aangewezen autoriteiten) en verplicht zij de autoriteit feedback te geven aan de financiële-inlichtingeneenheid, een verplichting die niet in de richtlijn is opgenomen.

gebruikt, mits de verstreckende financiële-inlichtingeneenheid vooraf toestemming heeft verleend.

De lidstaten hebben ervoor gezorgd dat hun **aangewezen bevoegde autoriteiten de door hun financiële-inlichtingeneenheid verstrekte informatie kunnen uitwisselen met hun tegenhangers** in andere lidstaten, waarbij in enkele lidstaten nog enkele lacunes in de omzetting bestaan. Zo biedt de wetgeving van een lidstaat zijn aangewezen bevoegde autoriteit de mogelijkheid om persoonsgegevens tussen de lidstaten uit te wisselen, waarbij financiële informatie of financiële analyse breed wordt behandeld — zonder dat uitdrukkelijk wordt verwezen naar financiële informatie of financiële analyse. In twee lidstaten is artikel 10 van de richtlijn omgezet zonder uitdrukkelijke verwijzing naar doelbeperkingen of voorafgaande toestemming. De beperking tot het oorspronkelijke doel en de voorafgaande toestemming van de verstreckende financiële-inlichtingeneenheid zijn nu echter vastgelegd in artikel 34 van de nieuwe antiwitwasrichtlijn. Dat artikel staat financiële-inlichtingeneenheden toe bepaalde beperkingen of restricties op te leggen aan het gebruik van informatie die zij aan financiële-inlichtingeneenheden van andere lidstaten verstrekken en bepaalt dat die financiële-inlichtingeneenheid vooraf toestemming moet verlenen aan de financiële-inlichtingeneenheid van een andere lidstaat in geval van verdere verspreiding van de betrokken informatie. Deze voorafgaande toestemming moet onverwijld worden verleend en moet in een beperkt aantal omstandigheden worden geweigerd.

Er zij ook op gewezen dat artikel 34 van de nieuwe antiwitwasrichtlijn een *lex specialis* is ten opzichte van Richtlijn (EU) 2023/977 van het Europees Parlement en de Raad¹⁵, waarin reeds gedetailleerde organisatorische en procedurele regels zijn vastgesteld om een adequate en efficiënte uitwisseling van informatie tussen de rechtshandavingsinstanties van de lidstaten te waarborgen, onder meer over centrale contactpunten en duidelijke termijnen voor de uitwisseling van informatie. De status van de richtlijn als *lex specialis* ten opzichte van Richtlijn (EU) 2023/977 houdt in dat voor de uitwisseling van financiële informatie en analyses tussen rechtshandavingsinstanties andere regels gelden dan voor het soort informatie als bedoeld in artikel 2, punt 4), van Richtlijn (EU) 2023/977: de artikelen 7 tot en met 10 van de richtlijn bevatten geen termijnen om ervoor te zorgen dat financiële-inlichtingeneenheden en bevoegde autoriteiten snel financiële informatie of analyses over de grenzen heen uitwisselen, en evenmin regels om ervoor te zorgen dat de centrale contactpunten op de hoogte zijn van die uitwisselingen. Dit verschil is in strijd met de werkelijkheid, aangezien autoriteiten bij hun medewerking aan een specifiek onderzoek vaak informatie delen over de feiten en omstandigheden van de zaak in kwestie, waarvan financiële informatie slechts deel uitmaakt van die reeks aanwijzingen en bewijzen. Die aparte reeks regels voor het delen van financiële informatie in vergelijking met andere soorten informatie kan praktische uitdagingen met zich meebrengen en weerspiegelt geen operationele praktijken op het gebied van rechtshandaving.

2.4 Uitwisseling van informatie met Europol

Hoofdstuk IV van de richtlijn regelt de **uitwisseling van informatie door rechtshandavingsinstanties en financiële-inlichtingeneenheden met Europol**. Op grond van de artikelen 11 en 12 van de richtlijn moeten de lidstaten ervoor zorgen dat hun bevoegde autoriteiten en financiële-inlichtingeneenheden het recht hebben om Europol op naar behoren gemotiveerde verzoeken en per geval bankrekeninginformatie (voor bevoegde autoriteiten) en

¹⁵ Richtlijn (EU) 2023/977 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 betreffende de uitwisseling van informatie tussen de rechtshandavingsinstanties van de lidstaten en tot intrekking van Kaderbesluit 2006/960/JBZ van de Raad (PB L 134 van 22.5.2023, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/977/oj>).

financiële informatie of analyses (voor financiële-inlichtingeneenheden) te verstrekken. Op grond van artikel 12, lid 3, van de richtlijn moeten financiële-inlichtingeneenheden toelichten waarom zij een dergelijk verzoek niet inwilligen. Op grond van **artikel 13, lid 1**, van de richtlijn moet de uitwisseling van informatie met Europol elektronisch plaatsvinden via **SIENA** of, in voorkomend geval, via **FIU.Net**. **Artikel 14** van de richtlijn heeft betrekking op **gegevensbeschermingsvereisten** voor Europol, zoals het beperken van de verwerking van de uit hoofde van hoofdstuk IV van de richtlijn ontvangen informatie tot specifiek aangewezen personeelsleden en het informeren van de functionaris voor gegevensbescherming van Europol over elke uitwisseling.

Over het algemeen zijn die bepalingen correct omgezet door de betrokken lidstaten, waarbij er nog enkele omzettingproblemen zijn, zoals het ontbreken van expliciete verwijzingen naar SIENA/FIU.Net of naar de motiveringen van de financiële-inlichtingeneenheden voor het niet inwilligen van een verzoek van Europol. Zelfs in de lidstaten waar een expliciete bepaling ontbreekt, zijn SIENA en FIU.Net echter het standaardkanaal voor de communicatie tussen Europol en respectievelijk rechtshandavingsinstanties en financiële-inlichtingeneenheden. Zoals blijkt uit de analyse in deel 3 van dit verslag, hebben deze bepalingen de toegang van Europol tot bankrekening- en financiële informatie verbeterd.

2.5 Aanvullende bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens en monitoring

Hoofdstuk V van de richtlijn bevat aanvullende bepalingen over de verwerking van persoonsgegevens en regelt de uitwisseling van informatie tussen financiële-inlichtingeneenheden en rechtshandavingsinstanties, zowel nationaal als grensoverschrijdend, en tussen financiële-inlichtingeneenheden en Europol, zoals aangegeven in artikel 15, waarin het toepassingsgebied van de bepalingen van dat hoofdstuk V wordt uiteengezet.

Artikel 16 van de richtlijn **schrijft voor dat voor de verwerking van gevoelige persoonsgegevens**, zoals informatie waaruit ras, etnische afkomst of politieke opvattingen van een persoon blijken, passende waarborgen gelden en dat die verwerking **plaatsvindt overeenkomstig de toepasselijke regels inzake gegevensbescherming**. Bovendien moeten deze gegevens worden verwerkt door personeel dat door de verwerkingsverantwoordelijke is gemachtigd en onder leiding staat van de functionaris voor gegevensbescherming, en moeten zij specifiek worden opgeleid. Dat vereiste dat alleen bevoegd personeel dat een specifieke opleiding heeft gevolgd gevoelige persoonsgegevens mag verwerken, komt **niet altijd tot uiting in het nationale recht**. Dergelijke lacunes in de omzetting kunnen voortvloeien uit het feit dat Richtlijn (EU) 2016/680, die dateert van vóór de richtlijn, weliswaar reeds voorziet in de algemene verplichting om te voorzien in passende waarborgen bij de verwerking van gevoelige gegevens, maar niet uitdrukkelijk verwijst naar een dergelijke vereiste voor specifiek opgeleid en gemachtigd personeel. Er zij op gewezen dat een dergelijke specifieke vereiste niet is vastgelegd in andere, recentere Uniehandelingen die de uitwisseling van informatie regelen die vergelijkbaar zijn met die van de richtlijn. Daarom moet rekening worden gehouden met het effect van verschillende regels voor autoriteiten die soortgelijke gegevens verwerken, d.w.z. een reeks regels voor gevoelige gegevens in algemene situaties en een andere voor de verwerking van gevoelige gegevens in het kader van financiële informatie of wanneer financiële-inlichtingeneenheden informatie uitwisselen in dringende gevallen die verband houden met terrorisme.

Artikel 17 van de richtlijn verplicht de lidstaten bovendien ervoor te zorgen dat voor elke

uitwisseling van informatie een register wordt bijgehouden van de naam en de contactgegevens van de organisatie en van de functionaris die om de informatie verzoekt, van de verwijzing naar de nationale zaak, van het onderwerp van het verzoek en van alle uitvoeringsmaatregelen voor die verzoeken. Deze gegevens moeten vijf jaar worden bewaard en op verzoek ter beschikking worden gesteld van de nationale toezichthoudende autoriteit. **Er hebben zich verschillende problemen voorgedaan met betrekking tot de omzetting van deze bepaling door de lidstaten**, zoals het ontbreken van een uitdrukkelijke verwijzing in de wetgeving naar het bijhouden van gegevens — zelfs wanneer dergelijke gegevens in de praktijk worden bijgehouden — of de beperking van de gegevens tot sommige uitwisselingen, maar niet tot andere (in één lidstaat worden bijvoorbeeld alleen de verzoeken van de financiële-inlichtingeneenheid bijgehouden).

Deze problemen lijken in sommige gevallen voort te vloeien uit het feit dat de vereisten van artikel 17 van de richtlijn **specifieker zijn dan het algemene kader voor gegevensbeschermingsregels dat van toepassing is op rechtshandavingsinstanties**, dat alleen vereist dat logbestanden worden bijgehouden wanneer gebruik wordt gemaakt van geautomatiseerde verwerkingssystemen. Om het effect van artikel 17 van de richtlijn beter te begrijpen, moet er bovendien rekening mee worden gehouden dat de in dat artikel vastgestelde vereisten verder gaan dan andere recentere Uniehandelingen die de uitwisseling van informatie tussen autoriteiten regelen, zoals Richtlijn (EU) 2024/1260, de nieuwe antiwitwasrichtlijn of Richtlijn (EU) 2023/977, die minder gedetailleerde vereisten voor het bijhouden van gegevens bevatten, op grond waarvan het centrale contactpunt één enkel elektronisch casemanagementsysteem moet uitrollen. Onder meer moet worden verduidelijkt of in dergelijke casemanagementsystemen reeds een deel van de in de richtlijn bedoelde uitwisselingen van informatie wordt geregistreerd, voor zover rechtshandavingsinstanties vaak gegevens over financiële activiteiten delen samen met andere relevante informatie in verband met het onderzoek.

Er moet ook rekening mee worden gehouden dat het vereiste van artikel 17 van de richtlijn om gegevens bij te houden administratieve lasten met zich meebrengt. De bij te houden gegevens hebben betrekking op de uitwisselingen tussen 26 financiële-inlichtingeneenheden en in totaal ongeveer 200 aangewezen bevoegde autoriteiten, waarvan sommige — zoals gerechtelijke of rechtshandavingsinstanties — op hun beurt uit honderden afdelingen of departementen bestaan.

Tot slot moeten de lidstaten op grond van artikel 19 van de richtlijn de volgende informatie verzamelen en aan de Commissie verstrekken: **statistieken over het aantal zoekopdrachten in het centrale register van bankrekeningen**, gegevens over het aantal verzoeken om informatie dat door elke autoriteit uit hoofde van de richtlijn is gedaan en gegevens over het gevolg dat aan die verzoeken is gegeven, informatie over de antwoordtijd voor dergelijke verzoeken en gegevens over de kosten van personele of IT-middelen die aan binnenlandse en grensoverschrijdende verzoeken zijn besteed.

Over het algemeen blijven de bepalingen van dit hoofdstuk een aantal omzettingsproblemen aan de orde stellen, die vaak verband houden met de interactie tussen meerdere wetgevingsinstrumenten. In verschillende gevallen is naleving in de praktijk waargenomen, ondanks het ontbreken van expliciete verwijzingen in de nationale wetgeving.

3. BEOORDELING VAN DE NOODZAAK EN DE EVENREDIGHEID VAN HET UITBREIDEN VAN DE DEFINITIE VAN FINANCIËLE INFORMATIE

In dit deel wordt beoordeeld of het noodzakelijk en evenredig is om de definitie van financiële informatie in de richtlijn uit te breiden en uiteindelijk de omvang van de informatie waarover rechtshandhavingsinstanties op grond van de richtlijn beschikken.

Richtlijn 2019/1153 voorziet in een systeem waarbij de financiële-inlichtingeneenheid in elke lidstaat een reeks aangewezen bevoegde autoriteiten op verzoek financiële informatie kan verstrekken, gedefinieerd als “elke soort informatie of gegevens, zoals gegevens over financiële activa, geldstromen of financiële zakelijke relaties, waarover FIE’s reeds beschikken”. Bevoegde autoriteiten kunnen die informatie vervolgens delen met hun tegenhangers in andere lidstaten. Op grond van **artikel 21, lid 3**, van de richtlijn **brengt de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad verslag uit over de noodzaak en de evenredigheid van het uitbreiden van de definitie van financiële informatie** tot om het even welk soort **informatie of gegevens die worden bijgehouden door overheidsinstanties of meldingsplichtige entiteiten en die ter beschikking staan van financiële-inlichtingeneenheden zonder dat er dwangmaatregelen moeten worden genomen** uit hoofde van het nationale recht.

Om aan dit vereiste te voldoen, wordt in dit deel beoordeeld of de bevoegde autoriteiten niet alleen de informatie waarover de financiële-inlichtingeneenheden reeds beschikken moeten kunnen verkrijgen, maar ook andere relevante informatie, bijvoorbeeld van particuliere ondernemingen en van andere autoriteiten, met name via de financiële-inlichtingeneenheid.

Deze beoordeling bouwt voort op vragenlijsten die de Europese Commissie heeft verzonden om de standpunten van financiële-inlichtingeneenheden en rechtshandhavingsinstanties te verzamelen, waarop 16 financiële-inlichtingeneenheden en 19 rechtshandhavingsinstanties van 13 lidstaten hebben geantwoord, en op de besprekingen die in november 2024 zijn gehouden tijdens een vergadering met rechtshandhavingsdeskundigen uit alle lidstaten om na te gaan hoe de inspanningen tegen inkomsten uit criminele activiteiten kunnen worden opgevoerd. Het resultaat van de vragenlijst is in juni 2025 besproken op het EU-FIE-platform.

Over het algemeen blijkt uit de feedback van belanghebbenden dat er **de afgelopen jaren aanzienlijke vooruitgang is geboekt wat betreft de capaciteit van rechtshandhavingsinstanties om toegang te krijgen tot financiële gegevens**. Dit is te danken aan de uitvoering van Richtlijn 2019/1153, en met name aan de rechtstreekse toegang tot registers van bankrekeningen die rechtshandhavingsinstanties door die richtlijn krijgen. Het is ook het gevolg van een toegenomen bewustzijn bij de lidstaten, wat leidt tot meer middelen, technische ontwikkelingen en nauwere samenwerking tussen de nationale autoriteiten. Dit laatste is met name het geval tussen rechtshandhavingsinstanties en financiële-inlichtingeneenheden: alle financiële-inlichtingeneenheden kunnen de bevoegde autoriteiten op verzoek informatie verstrekken waarover zij reeds beschikken, met name informatie die eerder door meldingsplichtige entiteiten aan de financiële-inlichtingeneenheden is doorgegeven in het kader van hun rapportageactiviteit en door andere financiële-inlichtingeneenheden.

Een dergelijke verstrekking van informatie is onderworpen aan bepaalde voorwaarden, met name de mogelijkheid voor de financiële-inlichtingeneenheid om, in overeenstemming met het in de artikelen 33 en 34 van de nieuwe antiwitwasrichtlijn verankerde autonomiebeginsel, een verzoek te weigeren in overeenstemming met de weigeringsgronden waarin de richtlijn

voorziet en om het gebruik van de verstrekte informatie “uitsluitend voor inlichtingendoeleinden” te beperken, met uitsluiting van elk mogelijk gebruik als bewijsmateriaal in een strafprocedure. Verscheidene rechtshandavingsinstanties **wezen er** onder verwijzing naar artikel 55 van de vierde antiwitwasrichtlijn¹⁶ **op dat de beperking van het gebruik van de informatie tot inlichtingendoeleinden een relevante belemmering vormt**¹⁷. De helft van de financiële-inlichtingeneenheden die de vragenlijst hebben beantwoord, kon niet alleen de informatie waarover zij beschikken delen, maar gaf ook aan dat zij bepaalde informatie waarover meldingsplichtige entiteiten of andere overheidsinstanties beschikken kunnen verstrekken aan rechtshandavingsinstanties, meestal in de loop van strafprocedures en met rechterlijke goedkeuring.

Naast de logica van verzoek en antwoord van de richtlijn hebben beroepsbeoefenaars gewezen op praktijken die buiten het toepassingsgebied van de richtlijn vallen en die een cruciale rol zouden spelen bij het verbeteren van de **overkoepelende samenwerking** met financiële-inlichtingeneenheden, zoals de detachering van verbindingsfunctionarissen van rechtshandavingsinstanties bij de financiële-inlichtingeneenheid en vice versa, structuren voor overkoepelende samenwerking op lange termijn of ad hoc, alsook publiek-private partnerschappen. Deze verschillende **modellen**, die de afgelopen jaren zijn ontwikkeld, **maken een informatie-uitwisseling mogelijk die vaak sneller en doeltreffender is dan eenvoudige antwoorden op verzoeken om informatie**.

Europol heeft ook aanzienlijke voordelen gemeld van de bepalingen van de richtlijn op grond waarvan het de bevoegde autoriteiten en financiële-inlichtingeneenheden om bankrekening- en financiële informatie kan verzoeken, **met meer dan 160 verzoeken in de jaren 2023/2024 en een responspercentage van 75 %**. Deze informatie, aangevuld met bijkomende kruiscontroles, is cruciaal gebleken om voorheen onbekende prominente verdachten te identificeren, verborgen banden aan het licht te brengen, financiële procedures voor criminele activiteiten in kaart te brengen en illegale vermogensbestanddelen te bevriezen en terug te vorderen. Tegelijkertijd merkt Europol nog steeds enkele **vertragingen in de antwoorden** op, met een gemiddelde antwoordvertraging van 50 dagen, waardoor de doeltreffendheid van grensoverschrijdende financiële onderzoeken wordt ondermijnd.

¹⁶ Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (PB L 141 van 5.6.2015, blz. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj>).

¹⁷ Deze beperking vloeit onder meer voort uit het feit dat de financiële-inlichtingeneenheden zich bezighouden met de analyse van verdachte feiten, maar normaal gesproken niet in staat zijn om te beoordelen of er misdrijven worden of zijn gepleegd. De uitwisseling van bewijsmateriaal vindt vervolgens plaats via ad-hocmechanismen en -kanalen voor rechtshandhaving of justitiële samenwerking. Zie het EU-FIE-platform, “Mapping Exercise and Gap Analysis on FIUs’ Powers and Obstacles for Obtaining and Exchanging Information” (2016) op <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/core/api/front/expertGroupAdditionalInfo/33583/download>.

Een soortgelijk probleem, dat zich voordeed met betrekking tot de uitwisseling van fiscale inlichtingen, werd opgelost na de inwerkingtreding van Richtlijn (EU) 2023/2226 van de Raad van 17 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen, waarin werd bepaald dat dergelijke inlichtingen “mogen worden gebruikt voor de vaststelling, de toepassing en de handhaving van het nationale recht van de lidstaten met betrekking tot de in artikel 2 bedoelde belastingen, alsmede [...] de bestrijding van het witwassen van geld en van de financiering van terrorisme” (artikel 16, lid 1, van de geconsolideerde versie van Richtlijn 2011/16/EU).

Wat betreft de **uitdagingen bij het verkrijgen van informatie van meldingsplichtige entiteiten**¹⁸, blijven er verschillende problemen bestaan. Sommige van deze problemen doen zich voor in de fase van het verzamelen van inlichtingen en tijdens strafprocedures: gezien de grote hoeveelheden financiële gegevens die moeten worden verwerkt, hebben de autoriteiten gewezen op de noodzaak van een gemeenschappelijk formaat voor de informatie die financiële entiteiten aan de autoriteiten verstrekken, technologische oplossingen voor de verwerking van informatie uit verschillende bronnen en export- en importsystemen om het opvragen en ontvangen van financiële informatie via beveiligde kanalen te automatiseren.

Bovendien kunnen rechtshandavingsinstanties bij het opbouwen van een jurisprudentie doorgaans niet rechtstreeks informatie opvragen bij meldingsplichtige entiteiten in de fase voorafgaand aan het onderzoek. Gezien de moeilijkheden die dit met zich meebrengt voor rechtshandavingsinstanties, met name in gevallen zoals economische misdrijven, waarbij het financiële spoor van cruciaal belang is om vast te stellen of er strafbare feiten zijn gepleegd, pleitte meer dan twee derde van de geraadpleegde rechtshandavingsinstanties voor de mogelijkheid om in een vroeg stadium van het onderzoek rechtstreeks informatie uit te wisselen met meldingsplichtige entiteiten, voornamelijk om redenen van snelheid. Tegelijkertijd gaven sommige rechtshandavingsinstanties er de voorkeur aan de bemiddelende rol van financiële-inlichtingeneenheden bij uitwisselingen met meldingsplichtige entiteiten in deze fase te handhaven, op grond van het feit dat dit de vertrouwelijkheid van rechtshandavingsonderzoeken waarborgt.

Voor zover de bevoegdheid van rechtshandavingsinstanties om informatie op te vragen bij meldingsplichtige entiteiten beperkt is tot strafprocedures, impliceert dit bovendien het gebruik van het Europees onderzoeksbevel (EOB) voor de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie¹⁹. Volgens sommige rechtshandavingsinstanties vormt dit een aanzienlijke uitdaging: de erkenning van het EOB kan tot 30 dagen in beslag nemen, terwijl criminelen binnen enkele minuten of zelfs enkele seconden geld over de grens brengen. Sommige lidstaten waar rechtshandavingsinstanties in een vroeg onderzoeksstadium rechtstreeks informatie kunnen uitwisselen met meldingsplichtige entiteiten, hebben daarentegen aangegeven dat zij ook sneller informatie over de grenzen heen kunnen uitwisselen. Tegelijkertijd is het belangrijk eraan te herinneren dat de beperking van deze bevoegdheid tot de onderzoeksfase en het vereiste van rechterlijke toestemming in de meeste lidstaten het belang weerspiegelt van de bescherming van gevoelige informatie, waartoe gegevens over financiële transacties behoren.

Een andere uitdaging die vaak aan de orde wordt gesteld in verband met de samenwerking met meldingsplichtige entiteiten, is **de toegang tot informatie over cryptoactiva**. Verschillende lidstaten hebben gewezen op het gebrek aan antwoorden op rechtshandavingsverzoeken van aanbieders van virtueleactivadiensten die in derde landen zijn gevestigd, maar diensten aanbieden binnen de EU. Dit is een aanzienlijk probleem, aangezien de criminele uitbuiting van cryptovaluta als betaalmethode niet alleen voorkomt bij cybercriminaliteit, maar in toenemende mate ook op actieterreinen van de criminaliteit zoals

¹⁸ Entiteiten die op grond van de antiwitwasregels verplicht zijn passende maatregelen te nemen om de risico's van witwassen en terrorismefinanciering te identificeren en te beoordelen, zoals kredietinstellingen, financiële instellingen, bepaalde beroepsbeoefenaars (bv. notarissen, advocaten, auditambtenaars, externe accountants enz.), aanbieders van trustdiensten of vennootschappelijke diensten, vastgoedmakelaars, handelaren, voetbalclubs enz.

¹⁹ Richtlijn 2014/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende het Europees onderzoeksbevel in strafzaken (PB L 130 van 1.5.2014, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/41/oj>).

drugshandel of migrantensmokkel²⁰. Een van de **beste praktijken** die de lidstaten hebben gesignaleerd om een aantal van de uitdagingen bij de samenwerking met meldingsplichtige entiteiten aan te pakken, is de oprichting van publiek-private partnerschappen tussen meldingsplichtige entiteiten, financiële-inlichtingeneenheden en bevoegde autoriteiten, waarbij dynamische informatiestromen beide manieren bieden om nauwere en gerichte samenwerking in concrete gevallen mogelijk te maken. Hoewel ongeveer de helft van de lidstaten een vorm van publiek-private samenwerking aanbiedt, is deze in de meeste gevallen beperkt tot de uitwisseling van typologieën en trends. Wanneer de partnerschappen de uitwisseling van operationele informatie mogelijk maken, kunnen autoriteiten en financiële actoren in een veilige omgeving samenwerken om illegale financiële regelingen aan het licht te brengen en te verstoren en zo waardevolle informatie te verstrekken voor onderzoekers²¹.

Over het algemeen is de capaciteit van de rechtshandhavingsinstanties om financiële informatie te verkrijgen en te verwerken, toegenomen, dankzij de verbeteringen die door de richtlijn zijn aangebracht en door andere ontwikkelingen op het gebied van publiek-private samenwerking en overkoepelende samenwerking. Tegelijkertijd blijft een aantal uitdagingen bestaan, zoals de ontoereikende capaciteit voor de verwerking van grote hoeveelheden gegevens, de belemmeringen voor autoriteiten om bij het opbouwen van de zaak uitwisselingen uit te voeren met meldingsplichtige entiteiten, en de grensoverschrijdende uitdagingen, gezien de snelheid waarmee geld over de grenzen heen kan worden overgemaakt. Sommige modellen die de afgelopen jaren zijn ontwikkeld, met name publiek-private partnerschappen, helpen deze uitdagingen aan te pakken, terwijl de onlangs aangenomen wetgevingsinstrumenten, zoals de nieuwe antiwitwasregels en Richtlijn (EU) 2024/1260, ook zullen bijdragen tot een betere toegang van de bevoegde autoriteiten tot financiële informatie. Gezien de noodzaak om deze belangrijke initiatieven uit te voeren, is het **op dit moment niet mogelijk om conclusies te trekken over de noodzaak en evenredigheid van een uitbreiding van de definitie van financiële informatie**.

4. CONCLUSIE

Richtlijn 2019/1153 heeft in grote mate bijgedragen tot de verbetering van de capaciteit van rechtshandhavingsinstanties om toegang te krijgen tot financiële en andere informatie voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van strafbare feiten. **Hoewel er nog enkele lacunes zijn die moeten worden aangepakt, hebben de meeste lidstaten de richtlijn zodanig omgezet dat de doelstellingen en het niveau van de waarborgen waarin de richtlijn voorziet, worden nageleefd.** Onverminderd eventuele handhavingsmaatregelen die kunnen worden genomen om de resterende inbreuken te verhelpen, zal de Commissie met de lidstaten blijven samenwerken om ervoor te zorgen dat Richtlijn 2019/1153 doeltreffend wordt toegepast. Als eerste stap is de Commissie van plan om in 2026 een uitvoeringshandeling vast te stellen om ervoor te zorgen dat financiële entiteiten transactiegegevens in de hele EU in een gemeenschappelijk formaat verstrekken — een reeds lang bestaand verzoek van rechtshandhavingsinstanties — zoals vereist door de in mei 2024 aangenomen wijziging van de richtlijn²².

Tegelijkertijd maakt de richtlijn deel uit van een breder instrumentarium ter bestrijding van witwassen en inkomsten uit criminele activiteiten, waarvan sommige onlangs zijn versterkt. **Gezien het beleid van de Europese Commissie inzake vereenvoudiging en**

²⁰ <https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf>.

²¹ [Policy-Summary-EFIPPP-Practical-Guide-operational-cooperation-1.pdf](#).

²² Artikel 6 bis van Richtlijn (EU) 2019/1153.

lastenverlichting worden in dit verslag de verbanden van de richtlijn met deze instrumenten en met andere wetgevingsteksten gepresenteerd, alsook de praktische gevolgen van sommige bepalingen van de richtlijn en de relevantie ervan voor het waarborgen van adequate waarborgen. Deze bevindingen kunnen een basis vormen voor verdere besprekingen met belanghebbenden om een aantal van de uitdagingen op het gebied van administratieve lasten en mogelijke discrepanties met andere wetgevingsinstrumenten aan te pakken.

Ten slotte is het te vroeg om conclusies te trekken over de noodzaak en evenredigheid van een uitbreiding van de definitie van financiële informatie. Naast de bij de richtlijn ingevoerde maatregelen zijn er nog uiteenlopende factoren die een effect hebben op de mogelijkheid van rechtshandavingsinstanties om financiële informatie te verkrijgen en te verwerken en die verder moeten worden verbeterd, zoals de capaciteit van rechtshandavingsinstanties om grote hoeveelheden gegevens te verwerken, het gebruik van publiek-private partnerschappen bij financiële onderzoeken of snelle grensoverschrijdende uitwisseling van informatie. Bovendien zijn de verbeteringen die bij recente wetgeving over financiële onderzoeken zijn ingevoerd, nog niet volledig tot uiting gekomen, aangezien de betrokken wetgeving nog moet worden omgezet of in werking moet treden.